

Прилог 1

СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ

Назив квалификације	ТАПЕТАР-ДЕКОРАТЕР
ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ КВАЛИФИКАЦИЈЕ	
КЛАСНОК ¹ / ISCED-F2013	0723 Производња и прерада текстила и коже (одећа, обућа и кожа)
Ниво НОКС-а ²	3
Ниво ЕОК-а ³	3
Врста квалификације	Стручна
Обим квалификације	– 3 године; – Најмање 960 сати обуке у неформалном образовању.
Предуслови за стицање квалификације	Ниво 1 НОКС-а – основно образовање и васпитање, основно образовање одраслих, основно балетско образовање и васпитање и основно музичко образовање и васпитање
Облици учења	– Формално образовање; – Неформално образовање; – Признавање претходног учења.
Врста јавне исправе	– Диплома; – Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма за образовни профил; – Сертификат о оствареном стандарду квалификације у целини.
РЕЛЕВАНТНОСТ КВАЛИФИКАЦИЈЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ И НАСТАВАК ОБРАЗОВАЊА	
Проходност у систему квалификација	Ниво 4 НОКС-а Ниво 5 НОКС-а
Занимање	7532.05 Тапетарски шаблонер 7533.04 Тапетарски шивач 7534.03 Тапетар 7534.04 Тапетар-декоратер 7534.05 Тапетар за возила 7534.06 Тапетар за намештај 7534.07 Тапетар ортопедских помагала 8153.02 Руковалац машином за шивење мебла
Стандард занимања ⁴	-

¹Систем према коме се квалификације разврставају и шифрирају у НОКС-у, усклађен са Међународном стандардном класификацијом образовања ISCED 13-F.

²Национални оквир квалификација Републике Србије (НОКС).

³Европски оквир квалификација (енг. *European Qualifications Framework*).

⁴До доношења стандарда занимања, повезаност стандарда квалификације Тапетар-декоратер са тржиштем рада заснована је на подацима о занимањима који су утврђени на основу прописа из области рада и запошљавања (према: Закон о НОКС-у, члан 50.), као и на опису рада из иницијалног предлога стандарда квалификације у оквиру Иницијативе за развој и усвајање стандарда квалификације *Тапетар-декоратер*.

ИСХОДИ УЧЕЊА	
Општи опис квалификације	Тапетар-декоратер кроји и шије материјале за пресвлачење, тапацира, пресвлачи и врши репарацију намештаја, израђује и монтира декоративне елементе ентеријера, те тапацира елементе ентеријера возила и других превозних средстава (чамци и бродови, авиони и железничка кола). Обучен је за: кројење и шивење материјала ручним и машинским путем, укључујући руковање CNC машином; пресвлачење тапацирунга и уметање галантерије и позамантерије; тапацирање, пресвлачење и облагање елемената ентеријера возила и других превозних средстава; извођење тапацирања намештаја класичним поступком и супституцијом класичног језгра модерним сунђерастим или опружним језгром; израду и постављање елемената декорације ентеријера према захтевима пројекта архитекте-дизајнера. Делотворно комуницира и сарађује са надређенима и сарадницима приликом обављања задатака и активно доприноси култури уважавања и сарадње. Континуирано прати новине у производњи намештаја и текстила, те се усавршава у сврху сопственог предузетничког пословања и/или задовољења захтева послодаваца. Сврсисходно примењује техничке информације, информационо-комуникационе технологије (ИКТ) и унапређује њихову примену кроз учење и усавршавање. Најчешће ради у предузетничким радионицама за тапацирање намештаја или производним погонима за индустријску производњу намештаја и превозних средстава, те у погонима за производњу завеса и драперија, у складу са стандардима производног процеса и квалитета у делатности производње осталог намештаја, осталих делова и додатне опреме за возила, као и у производњи готових текстилних производа, поштујући важећу регулативу и мере безбедности и здравља на раду. Ниво општих и стручних знања, вештина, способности и ставова у оквиру стечених компетенција тапетару-декоратеру превасходно омогућава запошљавање и наставак школовања у датој стручној области.
Компетенције	– Кројење и шивење материјала за пресвлачење; – Тапацирање и пресвлачење намештаја; – Тапацирање елемената ентеријера возила и других превозних средстава; – Припрема за репарацију и репарација тапацираног намештаја; – Израда и монтажа декоративних елемената ентеријера; – Кључне компетенције⁵ (посебно: предузимљивост и предузетничка компетенција, дигитална компетенција, одговоран однос према здрављу и одговоран однос према околини).

⁵ На основу Правилника о општим стандардима постигнућа за крај општег средњег образовања и средњег стручног образовања у делу општеобразовних предмета („Службени гласник РС”, број 117/13).

По стеченој квалификацији, лице ће бити у стању да:

Знања

- објасни садржај, значај и улогу техничко-технолошке документације у тапетарству и производњи готових текстилних производа;
- објасни карактеристике и примену основног, помоћног и декоративног материјала у тапетарству и производњи готових текстилних производа (текстила, коже, картона, сунђера, еластичних трака, гуртни, галантерије и позамантерије и др.);
- наведе врсте, карактеристике, примену и начин одржавања машина, уређаја, алата и прибора, које користи у тапетарству и производњи готових текстилних производа;
- опише поступак припреме и кројења материјала;
- објасни редослед операција код шивења материјала, те примену појединих врста штепова и начина штеповања;
- опише редослед операција при тапацирању намештаја, у зависности од врсте језгра, употребљене подлоге и дизајна тканине за пресвлачење намештаја;
- опише поступак монтаже тапацираног намештаја;
- опише начине паковања и заштите тапацираног намештаја;
- објасни начин узимања мера и давање надмера при кројењу материјала за елементе ентеријера возила и других превозних средстава;
- објасни поступке припреме и тапацирања елемената ентеријера возила и других превозних средстава;
- објасни поступке поправке и замене тапацираног „неба“;
- објасни поступке монтаже и демонтаже делова ентеријера возила и других превозних средстава;
- опише редослед операција при репарацији тапацираног намештаја;
- разликује врсте завеса и драперија, у зависности од карактеристика и функције простора, као и стила и дизајна намештаја и ентеријера;
- опише начине постављања завеса и драперија, као и механизме за вођење, померање и затезање завеса;
- објасни основне принципе организације предузећа, предузетничког планирања, те финансијске аспекте пословања;
- опише мере безбедности и здравља на раду, заштите од пожара и заштите животне средине, као и регулативу релевантну за делатност производње осталог намештаја, осталих делова и додатне опреме за моторна возила, као и готових текстилних производа.

Вештине

- самостално припреми и одржава радно место, подешава и контролише рад машина, уређаја, алата и прибора, у складу са техничко-технолошком документацијом;
- тумачи производну и техничку документацију (радни налог са пратећом документацијом и др.);
- израђује технички цртеж, односно скицира производ и/или његов конструктивни део, ручно или уз помоћ графичког апликативног софтвера (CAD);
- бира поступке и рукује алатима, уређајима и машинама за кројење и шивење материјала, као и за тапацирање намештаја и елемената ентеријера возила и других превозних средстава, у складу са прописаним нормативима и техничко-технолошком документацијом;
- одржава машине за кројење и шивење материјала, те отклањања мање кварове и грешке при раду на машинама за шивење;
- израђује и користи шаблоне за кројење;
- кроји и саставља искројени материјал шивењем, ручно и машински;
- изведе украсно штеповање по тачно обележном месту;
- учитава параметре, односно програмира једноставније обрадне процесе, те врши тестирање и праћење рада CNC машине у поступку кројења и шивења материјала;
- припрема подлогу (тврду, еластичну), поставља и лепи материјале за тапацирање (сунђер, жиму, латекс пену, сунђерасто или опружно језгро, еластичне траке и гуртне и др.);
- пресвлачи обликовани тапацирунг одабраним материјалом (мебл штофом, кожом или еко кожом), водећи рачуна о дезену и начину постављања одабраног материјала, галантерије и позамантерије, у складу са техничком документацијом;
- састави пресвучене елементе намештаја и склопи их у компактну целину, са постављеним оковом или механизмом;
- врши заштиту и паковање производа;
- узима мере делова ентеријера возила и других превозних средстава за тапацирање и пресвлачење;
- израђује шаблон за кројење пресвлака и облога елемената ентеријера и волана возила;
- кроји, шије и прошива делове пресвлака и облога елемената ентеријера и волана возила;
- припрема, тапацира и пресвлачи елементе ентеријера возила и других превозних средстава (седишта, наслона, подове и стране возила);

Вештине	- поправља или мења „небо“ у возилима; - рукује алатом за монтажу, отварање и демонтажу; - процењује истрошеност и стање појединих делова намештаја од дрвета или окова и везних елемената, те предлага начин поправке; - изводи поступке тапацирања намештаја класичним поступком, односно супституцијом класичног језгра модерним сунђерастим или опружним језгром; - израђује и поставља елементе декорације ентеријера (завесе и драперије) са додатним елементима, према захтевима пројекта дизајна ентеријера; - чита и разуме стручна упутства и документацију на једном страном језику; - израђује спецификацију материјала, основну калкулацију цена, односно понуду за тапетарске услуге и друге производе у својој делатности; - презентује, промовише и врши продају тапетарских услуга и производа; - изради основне елементе производног и финансијског плана за сопствену предузетничку идеју, у најједноставнијем облику; - контролише и примењује стандарде квалитета у свим производним фазама, укључујући правила, нормативе и процедуре за вођење евиденција; - ефикасно примењује мере безбедности и здравља на раду, заштите од пожара и заштите животне средине, те врши одлагање и припрему отпада за рециклажу на прописан начин.
Способности и ставови	- самостално, савесно, уредно и прецизно обавља послове тапетара-декоратера, у складу са техничко-технолошким процедурама, прописима и стандардима релевантним за делатности производње осталог намештаја, осталих делова и додатне опреме за моторна возила и готових текстилних производа, уз повремене консултације са надређенима; - одговорно и вешто рукује алатом, уређајима и машинама у поступку кројења, шивења и тапацирања; - продуктивно сарађује са надређенима, сарадницима и клијентима у професионалном окружењу и доприноси култури уважавања и сарадње; - примењује ИКТ у раду укључујући пословну комуникацију електронским путем, као и у припреми документације и вођењу евиденција; - испољава љубазност, комуникативност и флексибилност у односу према сарадницима и клијентима;

Способности и ставови	- испољава позитиван однос према функционалности и техничкој исправности машина, уређаја, прибора и алата које користи; - испољава позитиван однос према професионално-етичким нормама и вредностима, као и предузимљивост у раду; - показује спремност за решавање проблема у оквиру оперативних послова тапетара-декоратера, повремено и у нестандартним ситуацијама; - показује спремност за даље учење и усавршавање у области производње текстила и намештаја, увиђајући важност непрекидног иновирања производа и услуга; - увиђа значај рационалне употребе материјала и енергије, и прописног прикупљања, одлагања и збрињавања отпада, са становишта заштите животне средине и одрживог развоја; - испољава одговоран однос према безбедности, сопственом и здрављу других, као и према заштити животне средине.
Начин провере остварености исхода учења	Праћење развоја и напредовања ученика у достизању исхода и стандарда постигнућа, као и напредовање у развијању компетенција обавља се формативним и сумативним оцењивањем. Оцењивање је описно и бројчано. Бројчане оцене ученика су: - одличан (5), - врло добар (4), - добар (3), - довољан (2) и - недовољан (1). Оцена недовољан (1) није прелазна оцена. Оцењивање се остварује применом различитих метода и техника (пројектни, радни задаци и сл.). Сумативно се оцењује на полугодишту, крају школске године и на завршном испиту. У неформалном образовању процена остварености исхода учења обавља се на испиту за проверу савладаности програма за стицање квалификације. У поступку признавања претходног учења провера савладаности исхода учења обавља се путем процене претходно стечених исхода учења и компетенција које је кандидат успео да докаже путем прописаних инструмената за процену, као и на испиту за процену остварености исхода учења који комбинује више метода процене од којих је практични рад у реалном/симулираном радном окружењу обавезан.

ОСИГУРАЊЕ КВАЛИТЕТА КВАЛИФИКАЦИЈЕ

Квалификације реализатора програма	Одговарајуће образовање: – нивоа 7 НОКС-а (подниво 7.1, подниво 7.2), а изузетно одговарајуће образовање – нивоа 6 НОКС-а (подниво 6.1, подниво 6.2), односно – средње образовање, уколико се за одговарајуће предмете не образују наставници са одговарајућим образовањем нивоа 7 НОКС-а, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања. За наставника практичне наставе одговарајуће образовање – нивоа 6 НОКС-а (подниво 6.1, подниво 6.2) или – нивоа 5 НОКС-а (одговарајуће специјалистичко, односно мајсторско образовање са петогодишњим радним искуством у струци са датим нивоом квалификације), уколико се за одговарајуће предмете не образују наставници са одговарајућим образовањем нивоа 7 НОКС-а, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања. У поступку признавања претходног учења члан комисије је и оцењивач из привреде који има квалификацију најмање истог нивоа као ниво квалификације чија се оствареност процењује у поступку признавања претходног учења и најмање пет година радног искуства на пословима који су релевантни за квалификацију чија се оствареност процењује.
Организација надлежна за издавање јавне исправе	Средње стручне школе Јавно признати организатори активности образовања одраслих (ЈПОА)